

An Analytical Report on the Academic Status of Retained Students
in the Faculty of Political Science and Public Administration,
Academic Years 2019-2023

Apagorn Prachantasena

Rajabhat Maha Sarakham University

E-mail: apagorn.ch@gmail.com

Received	Reviewed	Revised	Accepted
21/03/2025	21/03/2025	29/04/2025	29/04/2025

Abstract

Background and Aims: Research Report on Analysis of Students' Educational Situations. Academic year 2019–2023 for the Faculty of Political Science and Public Administration. Analyzing the variables influencing students' perseverance at the Faculty of Political Science and Public Administration is one of the goals. 2) to examine the correlation coefficients among the variables and elements that influence students' academic performance and institutional perseverance. and 3) to offer recommendations for rules and actions that would help the Faculty of Political Science and Public Administration retain students.

Methodology: The study is quantitative in nature. employing a questionnaire as a means of gathering information. Both closed-ended and open-ended questions are included. Students in the Faculty of Political Science and Public Administration who are still enrolled in school make up the population group. Simple random selection was used to choose a sample of 200 individuals. There are three sections to the questionnaire: Including the respondent's general information Retention in the educational system is influenced by certain aspects (teaching factors Support from teachers, involvement in activities, family support, the learning environment, and other remarks Following three expert reviews and revisions to the questionnaire, questions with a consistency score greater than 0.50 were chosen using the Index of Concordance (IOC). Students in the

sample were given questionnaires to complete in order to collect data. and compile the research findings by analyzing the data that was collected.

Results: The findings of the study revealed an analysis of the variables influencing the retention of students in the Faculty of Political Science and Public Administration. Rajabhat Maha Sarakham University for the 2019–2023 school year. The study examined a number of student-influencing factors. Including instruction Support from teachers involvement in family-supporting and educational activities. The caliber of instruction and learning is the most crucial element in retaining students. Teachers' readiness to offer guidance and family support which all have a positive correlation with students' academic achievement and system retention. Furthermore, the findings of the correlation analysis between the different factors revealed that the strongest association between student persistence and support from society and family. whose correlation coefficient is high. 731

Conclusion: According to research findings, creating policies that prioritize academic support, involvement in events, and enhancement of university infrastructure are all beneficial. It will increase the likelihood that pupils will stick with their studies and do well in the future.

Keywords: Analysis of the Educational Situation; Students Retention

รายงานการวิเคราะห์สภาพการศึกษาของนักศึกษาคงอยู่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562-2566

อภากร ประจันตะเสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อีเมล: Apagom.ch@gmail.com

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยเรื่อง รายงานการวิเคราะห์สภาพการศึกษาของนักศึกษาคงอยู่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562-2566 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ 2) เพื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อนักศึกษาในเรื่องการเรียนและการคงอยู่ในระบบ การศึกษาและ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนานโยบายและมาตรการสนับสนุนการคงอยู่ของ นักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด กลุ่มประชากรคือ นักศึกษาคณะ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีสถานะเป็นนักศึกษาคงอยู่ในระบบการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนถูกคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แบบสอบถามการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษา (ปัจจัยด้านการเรียนการสอน การ สนับสนุนจากอาจารย์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสนับสนุนจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้) และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม หลังจากออกแบบและปรับปรุงแบบสอบถามโดยผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ถูกนำมาใช้ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีความ สอดคล้องสูงกว่าค่า 0.50 การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาในกลุ่ม ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในช่วงปีการศึกษา 2562-2566 การศึกษาได้ ทำการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อนักศึกษา รวมถึงการเรียนการสอน การสนับสนุน จากอาจารย์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสนับสนุนจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมในการเรียน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการคงอยู่ของนักศึกษาคือคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของ อาจารย์ในการให้คำปรึกษา และการสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ความสำเร็จของนักศึกษาในการศึกษาและการคงอยู่ในระบบ นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ระหว่างตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ยังพบว่าการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการคงอยู่ของนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงถึง .731

สรุปผล: การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนานโยบายที่เน้นการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย จะช่วยเสริมสร้างโอกาสในการคงอยู่และประสบความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาในอนาคต

คำสำคัญ : การวิเคราะห์สภาพการศึกษา; นักศึกษาคงอยู่

บทนำ

การคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษาเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการคงอยู่ในระบบการศึกษามีความสำคัญต่อการสำเร็จการศึกษาและการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษา (Tinto, 1993; Bean, 1980) โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีความท้าทายต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการเรียนการสอน เช่น การเรียนออนไลน์ที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนและการเชื่อมโยงทางสังคมของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะหลักของมหาวิทยาลัย มีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการเมืองและการบริหารภาครัฐ การศึกษาในคณะนี้มีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาอันยาวนานในการศึกษาทำให้การคงอยู่ในระบบการศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ในปี พ.ศ. 2567 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย 9 หลักสูตร ซึ่งหลักสูตรนี้ ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นกลไกในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา ทางคณะฯ จึงต้องมีกลไกในการพัฒนาความรู้พื้นฐานหรือการเตรียมความพร้อมทางการเรียนแก่นักศึกษา เพื่อให้มีความสามารถในการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีความสุข ในระหว่างการศึกษามีผลที่ทำให้ให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นจึงได้ทำการวิจัยเรื่อง “รายงานการวิเคราะห์สภาพการศึกษาของนักศึกษาคงอยู่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562-2566” งานวิจัยนี้มีความสำคัญในการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์เกี่ยวกับการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้คณะและมหาวิทยาลัยสามารถระบุปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน การเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดการหลุดจากระบบการศึกษา เช่น ปัญหาทางการเงิน การขาดการสนับสนุนจากครอบครัว หรือปัญหาด้านสุขภาพจิต จะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในการสนับสนุนและดูแลนักศึกษา นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังมีความสำคัญในการเสนอแนวทางการปรับปรุง

ระบบการศึกษาและบริการต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยสามารถใช้ในการสนับสนุนการเรียนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อนักศึกษาในเรื่องการเรียนและการคงอยู่ในระบบการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง รายงานการวิเคราะห์สภาพการศึกษาของนักศึกษาคงอยู่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2562-2566 โดยการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นลักษณะของการใช้แบบสอบถามการวิจัย ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า Cronbach, s Alpha) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด ดังนี้

1.1 ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามประจำปีการศึกษา 2562-2566 จำนวน 1,302 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาทุกระดับชั้นที่กำลังศึกษาในคณะดังกล่าว โดยรวมถึงนักศึกษาทั้งที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับอื่น ๆ ที่มีสถานะเป็นนักศึกษาคงอยู่ในระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในช่วงเวลาที่กำหนด

1.2 กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้จะถูกคัดเลือกจากประชากรทั้งหมดโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจะช่วยให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายและสามารถสะท้อนถึงสถานการณ์ของนักศึกษาทั้งในด้านต่างๆ เช่น การเรียน การสนับสนุนทางการเงิน ปัญหาทางสุขภาพจิต และประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในช่วง

ปีการศึกษา 2562-2566 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักศึกษาจากทุกชั้นปีของคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนประมาณ 200 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamané) ซึ่งจะครอบคลุมทั้งนักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคการเรียนปกติและนักศึกษาที่เลือกจะต้องมีสถานะเป็นนักศึกษาคงอยู่ในระบบการศึกษาโดยยังไม่เคยถูกพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาในช่วงเวลาที่ศึกษา

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย สำหรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาสังกัดคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและจัดส่งคืนให้แก่ผู้วิจัยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาเพื่อลงรหัส บันทึกข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การอธิบายตัวแปรด้วยตัวสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเรียนการสอนได้รับการประเมินว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษา โดยรวมแล้วคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินในส่วนนี้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย และการจัดเวลาเรียนที่เหมาะสม ซึ่งทั้งสองประเด็นมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.92 โดยการเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ แสดงถึงการเห็นพ้องในระดับมากของผู้ตอบแบบสอบถามว่าวิธีการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและมีผลดีต่อการศึกษา นอกจากนี้ วิธีการสอนของอาจารย์ที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหา ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) สะท้อนถึงความพึงพอใจของนักศึกษาในเรื่องการสอนที่มีคุณภาพและการเข้าใจเนื้อหา ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากอาจารย์และคณะก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการประเมินในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.83) โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องความพร้อมของอาจารย์ในการให้คำปรึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.99) และการสนับสนุนจากคณะด้านทรัพยากรการเรียนรู้และวิชาการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้ การสนับสนุนเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อความสามารถของนักศึกษาในการคงอยู่ในระบบการศึกษาและสามารถอธิบายเป็นรายปัจจัยได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย นักศึกษาประเมินว่าการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย ซึ่งมีผลต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษาของพวกเขา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.92 ซึ่งหมายความว่ามีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วยมาก วิธีการสอนของอาจารย์ช่วยให้เข้าใจง่าย นักศึกษาเห็นด้วยว่าวิธีการสอนของอาจารย์ช่วยให้พวกเขาเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 แสดงถึงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในระดับเห็นด้วยมาก การจัดเวลาเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ การจัดเวลาเรียนได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.82 ซึ่งแสดงถึงการยอมรับในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านการเรียนการสอนอยู่ที่ 3.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความเห็นพ้องในระดับมากเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีผลดีต่อการศึกษา

1.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากอาจารย์และคณะ

อาจารย์มีความพร้อมในการให้คำปรึกษา ความพร้อมของอาจารย์ในการให้คำปรึกษาถูกประเมินว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถคงอยู่ในระบบการศึกษาได้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในระดับมาก คณะมีการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ที่เพียงพอ การสนับสนุนด้านทรัพยากรจากคณะได้รับการประเมินว่ามีความเพียงพอในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 การสนับสนุนด้านวิชาการจากคณะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน นักศึกษาเห็นด้วยว่าการสนับสนุนจากคณะมีประโยชน์ต่อการเรียนของพวกเขา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากอาจารย์และคณะอยู่ที่ 3.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 ซึ่งแสดงถึงการยอมรับในระดับมากจากนักศึกษา

1.3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การเข้าร่วมกิจกรรมคณะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ นักศึกษาเห็นด้วยว่าการเข้าร่วมกิจกรรมในคณะช่วยพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์กับเพื่อน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 มีกิจกรรมที่หลากหลายให้เลือกเข้าร่วม นักศึกษาประเมินว่าคณะมีกิจกรรมหลากหลายให้เข้าร่วม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ที่ 3.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมมีผลดีต่อการเรียนรู้และความสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษา

1.4 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

ครอบครัวให้การสนับสนุนด้านการศึกษา นักศึกษาเห็นด้วยว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนของพวกเขา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 สังคมรอบตัวมีอิทธิพลต่อการเรียน สังคมรอบตัวนักศึกษามีผลต่อการเรียนในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96 ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมอยู่ที่ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 ซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนที่สำคัญจากครอบครัวและสังคมในการเรียนของนักศึกษา

1.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการเรียนรู้ นักศึกษาประเมินว่าสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 การเข้าถึงสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีได้รับการประเมินว่ามีประสิทธิภาพในระดับปานกลางถึงมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84 สิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยเพียงพอต่อความต้องการ นักศึกษาเห็น

ด้วยว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยเพียงพอในการสนับสนุนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้คือ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษาอยู่ที่ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ซึ่งแสดงถึงการยอมรับในระดับมากจากนักศึกษาว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีบทบาทสำคัญ

การวิเคราะห์อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2562-2566 พบว่า ผลการวิเคราะห์อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2562-2566 และแสดงแนวโน้ม 5 ปีย้อนหลัง มีดังนี้

แผนภาพที่ 1 แนวโน้ม 5 ปีย้อนหลัง อัตราการคงอยู่ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2562-2566

ปีการศึกษา 2562 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา เท่ากับ 76.17

ปีการศึกษา 2563 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา เท่ากับ 70.35

ปีการศึกษา 2564 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา เท่ากับ 76.10

ปีการศึกษา 2565 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา เท่ากับ 73.42

ปีการศึกษา 2566 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา เท่ากับ 69.68

ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจำนวนและอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงปีการศึกษา 2562-2566 โดยในแต่ละปี มีการรับนักศึกษาเข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี เริ่มจาก 193 คนในปีการศึกษา 2562 ไปจนถึง 310 คน ในปีการศึกษา 2566 แต่จำนวนผู้พ้นสภาพจากการเป็น

นักศึกษาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 46 คน ในปีการศึกษา 2562 เป็น 94 คน ในปีการศึกษา 2566 ในขณะที่จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือยังคงมีสถานภาพปกติมีแนวโน้มผันผวน โดยสูงสุดที่ 221 คนในปีการศึกษา 2565 และลดลงเป็น 216 คน ในปีการศึกษา 2566 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษาในแต่ละปีก็ผันผวนตามไปด้วย ซึ่งอยู่ระหว่าง 69.68% ถึง 76.17%

จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อนักศึกษาในเรื่องการเรียนและการคงอยู่ในระบบการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรสังเกต พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก มีค่าอยู่ในช่วง .575 ถึง .731 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม กับ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .731 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กับ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .575 โดยสรุป ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 5 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกัน และการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้แสดงว่า ปัจจัยด้านการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษา โดยเฉพาะในส่วนของจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและการจัดเวลาเรียนที่เหมาะสม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 3.92 ซึ่งสะท้อนถึงการเห็นพ้องในระดับมากจากผู้ตอบแบบสอบถามว่าการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษามีความเหมาะสมและส่งเสริมให้การเรียนของนักศึกษามีประสิทธิภาพ การเปรียบเทียบมาตรฐานที่ต่ำยังชี้ให้เห็นว่าแนวทางการเรียนการสอนได้รับการยอมรับในระดับมากจากนักศึกษาทั้งในเรื่องของความหลากหลายและการจัดเวลาเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การสอนของอาจารย์ที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 3.75) ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สะท้อนถึงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพของการสอน การที่นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีย่อมช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนต่อไปและลดอัตราการลาออกจากระบบการศึกษา ในส่วนของ การสนับสนุนจากอาจารย์และคณะ (ค่าเฉลี่ยรวม 3.83) ก็ได้รับการประเมินในระดับมาก ซึ่งการที่อาจารย์มีความพร้อมในการให้คำปรึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.99) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การศึกษาของนักศึกษามีคุณภาพ การสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนรู้อะและวิชาการจากคณะยังช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ การสนับสนุนเหล่านี้จึงมีผลโดยตรงต่อความสามารถของนักศึกษาในการคงอยู่ในระบบการศึกษาและประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนารัตน์และมหาพฤตมารักษ์ (2562) และบุญยพรและลักษณาภา (2563) ได้ศึกษา

เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและความสำเร็จในการศึกษา งานของกาญจนารัตน์และมหาพฤตารักษ์ (2562) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษาคือนโยบายการสนับสนุนทางการศึกษา, การมีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่เพียงพอ, และการมีระบบการสอนที่เหมาะสม ส่วนงานของบุญยพรและลักษณาภา (2563) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา โดยพบว่า การสนับสนุนจากอาจารย์, การมีแผนการศึกษาที่ชัดเจน, และการมีความพร้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในการเรียน งานทั้งสองชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยภายในมหาวิทยาลัยและปัจจัยส่วนตัวของนักศึกษามีผลโดยตรงต่อความสำเร็จและการคงอยู่ในระบบการศึกษา

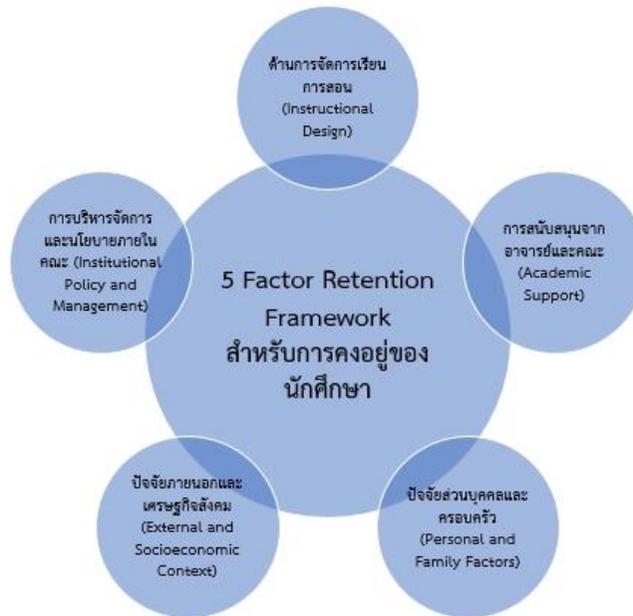
จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับจำนวนและอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงปีการศึกษา 2562-2566 พบว่า มีการรับนักศึกษาเข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเริ่มจาก 193 คนในปีการศึกษา 2562 และเพิ่มขึ้นเป็น 310 คนในปีการศึกษา 2566 ซึ่งสะท้อนถึงความสนใจในสาขานี้ที่เพิ่มขึ้น และการขยายตัวของจำนวนรับนักศึกษาของคณะ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาจำนวนผู้พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาก็พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 46 คนในปีการศึกษา 2562 เป็น 94 คนในปีการศึกษา 2566 ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายที่คณะต้องเผชิญในการรักษานักศึกษาให้สามารถคงอยู่ในระบบการศึกษา นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือยังคงสถานภาพปกติแสดงถึงความผันผวนในอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา โดยอัตราการคงอยู่ในแต่ละปีผันผวนอยู่ระหว่าง 69.68% ถึง 76.17% ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาในระบบการศึกษา เช่น การปรับเปลี่ยนแผนการเรียน การสนับสนุนจากอาจารย์และคณะ หรือปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม จากข้อมูลนี้ การคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มีความผันผวนสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดูแลนักศึกษาต้องมีความเข้มข้นและการสนับสนุนที่ต่อเนื่องเพื่อให้สามารถรักษานักศึกษาในระบบการศึกษาได้มากขึ้น โดยอาจต้องมีการพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการลาออกจากการศึกษาและพัฒนามาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดอัตราการพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ (2566) และสุดารัตน์ (2565) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการคงอยู่ของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์ โดยเน้นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลาออกหรือคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษา ในงานของนพรัตน์ (2566) พบว่า ปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจและภาวะการเงินของนักศึกษา ส่งผลกระทบบต่อการลาออกจากการศึกษา ในขณะที่เดียวกัน การสนับสนุนจากคณะ เช่น การให้คำปรึกษาจากอาจารย์และการมีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เพียงพอ ช่วยส่งเสริมการคงอยู่ในระบบการศึกษา งานของสุดารัตน์ (2565) พบว่า ปัจจัยภายในคณะ เช่น การพัฒนาคุณภาพการสอน การให้คำแนะนำทางวิชาการ และการจัดการที่เหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการคงอยู่ของนักศึกษา โดยเฉพาะการสนับสนุนจากอาจารย์และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่มีผลต่อความพึงพอใจใน

การเรียนรู้และการตัดสินใจอยู่ในระบบการศึกษา ดังนั้น ทั้งสองงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทั้งภายนอกและภายในขณะมีบทบาทสำคัญในการรักษานักศึกษาให้อยู่ในระบบการศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

5 Factor Retention Framework สำหรับการคงอยู่ของนักศึกษา

โมเดลนี้แสดงให้เห็นว่าการคงอยู่ในระบบการศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 5 ด้านหลัก ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Design)

การออกแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายหรือทอดทิ้งจากการเรียน

1.1 ความหลากหลายและความเหมาะสมในการเรียนการสอน การมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบ Active Learning, การใช้สื่อดิจิทัล, หรือการเรียนแบบ Hybrid ช่วยให้เกิดตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีขึ้น รวมถึงการจัดเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบทชีวิตของนักศึกษา เช่น นักศึกษาที่ทำงานพาร์ทไทม์ หรือมีภาระครอบครัว

1.2 วิธีการสอนที่เน้นความเข้าใจ อาจารย์ที่สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การยกตัวอย่างจริง การใช้กรณีศึกษา จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งและนำไปใช้ได้จริง ส่งเสริมการเรียนรู้ระยะยาวและเพิ่มความมั่นใจในการเรียน

2. การสนับสนุนจากอาจารย์และคณะ (Academic Support)

การมีระบบสนับสนุนทางวิชาการที่ดีจากคณะและอาจารย์ จะช่วยให้นักศึกษาไม่รู้สึกโดดเดี่ยวทางการเรียนและได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา

2.1 การให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเข้ามาพูดคุยหรือขอคำแนะนำได้ตลอดเวลา มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ปรับตัวกับการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้ดี

2.2 การเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ การมีแหล่งเรียนรู้ที่ครบถ้วน เช่น ห้องสมุดออนไลน์ แหล่งเรียนรู้เสริม หรือศูนย์แนะแนวการเรียน จะช่วยเสริมศักยภาพทางวิชาการของนักศึกษา

2.3 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ และความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน ส่งผลให้มีความมุ่งมั่นเรียนจนจบ

3. ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัว (Personal and Family Factors)

พื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของนักศึกษามีอิทธิพลต่อแรงจูงใจและความสามารถในการอยู่ในระบบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 ความพร้อมทางการเงิน นักศึกษาที่มีภาระค่าใช้จ่ายสูงหรือมีปัญหาทางการเงิน มักมีโอกาสดูแลออกสูงกว่าคนที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3.2 การสนับสนุนทางอารมณ์จากครอบครัว ครอบครัวที่ให้การกำลังใจ และมีความเข้าใจในการเรียนของนักศึกษา จะช่วยลดความเครียด เพิ่มความมั่นใจและแรงใจในการเรียน

3.3 สภาพแวดล้อมชีวิตประจำวัน หากนักศึกษามีภาระหรือปัญหาอื่น ๆ ในชีวิต เช่น ต้องดูแลครอบครัว มีภาระงานมาก หรือเดินทางลำบาก ก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนอย่างต่อเนื่องได้

4. ปัจจัยภายนอกและเศรษฐกิจสังคม (External and Socioeconomic Context)

สภาพแวดล้อมนอกมหาวิทยาลัยมีบทบาททั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

4.1 ผลกระทบจากเศรษฐกิจ เช่น รายได้ครัวเรือนที่ลดลง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น หรือความจำเป็นในการทำงานพาร์ทไทม์

4.2 สถานการณ์ทางสังคม เช่น โรคระบาด โควิด-19 ความไม่มั่นคงทางสังคม หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐ ล้วนส่งผลต่อเสถียรภาพการศึกษา

5. การบริหารจัดการและนโยบายภายในคณะ (Institutional Policy and Management)

การวางแผนและการบริหารภายในที่ดีจะทำให้เกิดระบบดูแลนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

5.1 แผนการศึกษาที่ยืดหยุ่น ควรมีหลักสูตรที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการหรือสถานการณ์ เช่น การลงเรียนบางวิชาแบบออนไลน์ หรือเรียนข้ามปี

5.2 ระบบติดตามนักศึกษาเชิงรุก เช่น ระบบ Early Alert ที่สามารถแจ้งเตือนนักศึกษาที่มีแนวโน้มจะพ้นสภาพ เพื่อให้คณะสามารถเข้าช่วยเหลือทันเวลา

5.3 การประเมินและปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง การใช้ข้อมูลจริง เช่น สถิติลาออก หรือ ผลการเรียน มาประกอบการปรับแผนจะช่วยให้การบริหารตอบสนองต่อสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

โมเดล 5 Factor Retention Framework นี้แสดงให้เห็นว่าการคงอยู่ของนักศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลรวมของการทำงานร่วมกันระหว่าง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ความพร้อมส่วนบุคคลและครอบครัว บริบทภายนอกที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิต นโยบายภายในที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากคณะต้องการลดอัตราการลาออก จำเป็นต้องดำเนินการในทุกปัจจัยควบคู่กันอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

1.1 ควรส่งเสริมให้คณาจารย์ปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน เช่น การสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) หรือการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Learning)

1.2 สนับสนุนให้ใช้ แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams และ เครื่องมืออินเทอร์แอคทีฟ อย่าง Kahoot!, Mentimeter เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

1.3 ปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้ มีความยืดหยุ่น โดยอาจเปิดให้เลือกเรียนในช่วงเวลาต่าง ๆ หรือมีคอร์สเรียนเสริมแบบออนไลน์

1.4 จัดเวิร์กช็อปหรือโครงการ เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เช่น โครงการจำลองการบริหารภาครัฐ การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง หรือฝึกงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

2. ด้านการสนับสนุนจากอาจารย์และคณะ

2.1 ควรจัดตั้ง ระบบพี่เลี้ยงทางวิชาการ (Academic Mentoring) โดยแบ่งกลุ่มอาจารย์ที่รับผิดชอบดูแลนักศึกษาในแต่ละรุ่นอย่างต่อเนื่อง

2.2 ส่งเสริมการจัด คลินิกวิชาการ หรือ “Academic Drop-in Center” ที่เปิดให้นักศึกษา มาขอคำแนะนำโดยไม่ต้องนัดหมาย

2.3 จัดหา ทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย เช่น ห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom), ห้องติวออนไลน์, หรือระบบห้องสมุดดิจิทัลที่เข้าถึงได้ 24 ชั่วโมง

2.4 ส่งเสริมให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์โดยเฉพาะ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสนับสนุนจากครอบครัว

3.1 จัดกิจกรรม Open House หรือ Family Day เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณาจารย์ และครอบครัว พร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเรียนและอาชีพในอนาคต

3.2 จัดทำ จดหมายข่าว หรือเพจออนไลน์สำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้ครอบครัวสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของบุตรหลานและกิจกรรมของคณะได้อย่างสม่ำเสมอ

3.3 สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจ เช่น การบรรยายจากศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ หรือโครงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงพัฒนา

3.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแบบ สหวิชา ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะร่วมกับคณะอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์นโยบายร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงบทบาทของเทคโนโลยีที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เช่น ระบบเรียนรู้ออนไลน์ เครื่องมืออินเทอร์เน็ตออฟฟิศ และสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ว่ามีผลต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัยมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาในมิติของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษา เช่น ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแก้ไขปัญหา หรือทักษะการสื่อสาร ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการศึกษาและการทำงานในอนาคต

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสนับสนุนทางอารมณ์และจิตใจของนักศึกษา เช่น บทบาทของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความยืดหยุ่นทางอารมณ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทสรุป

จากสรุปผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่าปัจจัยด้านการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการสนับสนุนการคงอยู่ของนักศึกษาในระบบการศึกษา โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม รวมถึงวิธีการสอนที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ดี การสนับสนุนจากอาจารย์และคณะก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เช่น การให้คำปรึกษาที่มีคุณภาพและการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยการศึกษาในการคงอยู่ของนักศึกษาในระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมงคลศิลป์ (2563) และสมหมาย (2564) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่

ของนักศึกษาในระบบการศึกษา โดยมีมงคลศิลป์ (2563) พบว่า ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนจาก อาจารย์และคณะ, ความเหมาะสมของวิธีการสอน, และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา ของนักศึกษา ในขณะที่สมหมาย (2564) ได้เน้นการสนับสนุนจากครอบครัว โดยพบว่า การสนับสนุน ทางอารมณ์และการสนับสนุนด้านการเงินจากครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ศึกษาคงอยู่ใน ระบบการศึกษาได้ การสนับสนุนจากครอบครัวช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างความมั่นคงให้กับ นักศึกษาตลอดช่วงเวลาการศึกษา โดยทั้งสองงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า การสนับสนุนทั้งจากสถาบันการศึกษา และครอบครัวมีผลต่อการรักษานักศึกษาให้อยู่ในระบบการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง :

- กาญจนารัตน์, พิษญา, & มหาพฤตมารักษ์, สุธาสินี. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ในระบบการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย. *วารสารการศึกษาผ่านระบบออนไลน์*, 15(2), 123-135.
- นพรัตน์, มณีรัตน์. (2566). การศึกษาการคงอยู่ของนักศึกษาภายในคณะรัฐศาสตร์: ผลกระทบจาก ปัจจัยภายนอกและการสนับสนุนจากคณะ. *วารสารการศึกษาด้านการจัดการศึกษา*, 19(1), 34-48.
- บุญยพร, สุกัญญา, & ลักษณะภา, ชนากานต์. (2563). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน การศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิงสำรวจ. *วารสารการศึกษากับการพัฒนา*, 22(1), 45-60.
- มงคลศิลป์, มนต์รี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. *วารสารการศึกษารัฐศาสตร์*, 15(2), 45-60.
- สมหมาย, สมศักดิ์. (2564). การสนับสนุนจากครอบครัวและการคงอยู่ของนักศึกษาในระบบการศึกษา. *วารสารวิจัยการศึกษา*, 12(3), 23-38.
- สุดารัตน์, พิมพ์นารา. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาในคณะรัฐศาสตร์. *วารสาร การศึกษามหาวิทยาลัยไทย*, 18(2), 67-80.
- Tinto, V. (1993). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition*. University of Chicago Press.

